

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Kirjasto

15.1.1999

TOIMINTAKERTOMUS V. 1998

Kirjasto on kertomusvuonna toiminut kampuksen suurimpana tieto- ja kirjallisuuspalveluja antavana yksikkönä, jonka päivittäinen asiakasmäärä on kohonnut 4 000 asiakkaaseen ja vuotuisesti yli miljoonaan.

Kirjaston tavoitteena on ollut perinteisten lainauspalvelujen ja tietopalvelujen toiminnoiltaan ja kustannuksiltaan tehokas välittäminen ja integrointi. Vapaakappalelainsäädännön, keskuskirjastoalojen ja Euroopan Unionin EDC-aseman takaamat palvelut ovat luoneet palvelutoiminnan perusrungon. Kirjasto toteuttaa tehokkaiden lähi- ja peruspalvelujen ohella myös virtuaalikirjaston ideaa tarjoamalla entistä paremmat mahdollisuudet palvelujensa etäkäyttöön ja tietoverkoissa olevan tieteellisen tiedon hyödyntämiseen. Kirjasto on koordinoanut ja johtanut virtuaalikirjastoprojektia. V. 1998 keskeisin kehitysaskel on ollut siirtyminen virtuaalikirjastoissa tietokantamuotoon.

Kirjasto on seurannut yliopiston profiloitumista, meneillään olevia tutkimushankkeita ja opetuksen kehittymistä ja hankkinut kirjallisuutta määrärahojen puitteissa. V. 1998 siirryttiin maksamaan kausijulkaisut niiden tulovuoden rahoituksesta ts. v. 1998 tulevat kausijulkaisut maksettiin saman vuoden hankintarahoista. Rahankäytön seuranta helpottui, toisaalta taas tilauspäästösten teko vaikeutui. Laitosten johtajien kanssa on laadittu ns. hankintasopimukset, joilla hallitaan kausijulkaisujen hinnannousuja.

Kirjasto on hoitanut keskuskirjastoalojensa (kasvatustieteet, psykologia ja liikuntatieteet) tietohuoltotoiminnan ja asiantuntijaorganisaation tehtäviä. Se on ylläpitänyt kasvatuksen ja koulutuksen alalla kotimaista tutkimusrekisteriä (KOTU) ja osallistunut Suomen edustajana eurooppalaiseen tutkimusrekisterityöhön (EUDISED). Kirjastossa on rekisteröity alan kotimainen kirjallisuus alan kansallisiin ja kansainvälisiin tietokantoihin (Arto, Cedefop, Sport).

Kirjastoa on kehitetty monipuoliseksi opiskeluympäristöksi. Kirjasto on panostanut verkkopalveluihin ja itsepalveluun. Tämä on merkinnyt koulutuksen sekä ohjeiden ja oppaiden tarvetta. Myös siirtyminen lisääntyvästi kokotekstitietokantoihin (FineLibin yhteistietokannat) on merkinnyt käyttäjille suurta käyttökulttuurin muutosta.

Sisäisen tiedonkulun ja suunnittelun välineitä on kehitetty entisestään (Intranet ja GroupWise-järjestelmä koko henkilökunnan käyttöön). Asiakaslaskutus maksullistettiin. Kirjasto avustaa asiakkaitaan atk-asioissa. Tässä tarkoituksessa

syksyllä aloitettiin atk-päivystys. Kirjaston asiakkaiden käytössä on myös laaja multimediakokoelma (tietosanakirjoja, kielten opetuspaketteja, taidetta ja journalistiikkaa jne.). Kirjaston www-palvelua kehitettiin asiakaslähtöiseksi tiedotus- ja opastuskanavaksi. Kirjaston HP-palvelin päivitettiin teholtaan kaksinkertaiseksi. Tutkielmapankki avattiin.

Valtakunnallisesti kirjasto on saavuttanut tunnustetun aseman tehokkaana palvelukirjastona ja alansa kehityksen kärjessä olevana, mm. virtuaalikirjastohanketta, elektronista kurssikirjastoa, elektronista julkaisemista ja tarvepainatusta kehittäväenä kirjastona. Kirjastosta on asiantuntija- ja kehitysyksikkönä muodostunut kansallisesti ja alueellisesti haluttu yhteistyökumppani. Kirjaston henkilökunta on toiminut uuden kirjastojärjestelmän valintaprojektin useissa työryhmissä. Kirjasto sai myös valtakunnalliseksi FinELib-hankkeiksi kolme esitystään.

Tieteellisten kirjastojen valtakunnallinen rahoitus- ja toimintakriisi on näkynyt myös kirjaston toiminnassa. Kirjaston johtokunnan keskustelu- ja informaatiotilaisuudessa 25.5.1998 kiinnitettiin huomiota mm. seuraaviin asioihin:

- kirjallisuuden hankintamäärärahojen reaaliarvon takaaminen
- kurssikirjojen määrän takaaminen
- uudet oppiaineet / uudet opintokokonaisuudet ja niiden resurssointi
- kirjasto kouluttajana - tiedonhaun ja -hankinnan taidot ovat opiskelijoiden tärkeimpiä menestystekijöitä, johon yliopiston tulisi merkittävästi panostaa

Kirjasto on johtokunnan tuella pyrkinyt ja onnistunutkin ratkaisemaan monia ongelmia. Yleisesti voi todeta, että kirjaston suunnittelun ja ongelmanhallinnan taso on jatkuvasti kohonnut. Kirjastosta on muodostunut oppiva organisaatio, joka pyrkii jatkuvasti kehittämään työtapojaan, viestintäänsä ja palvelujaan.

Kirjaston perusrahoituksen ja sen mukana yliopiston tutkimuksen ja opetuksen laadun takaamiseksi on kuitenkin ryhdyttävä määrätietoisiin uudistuksiin, jolla taataan lähivuosien kirjastopalvelujen taso ja laatu. Tämä koskee kirjastojärjestelmään ja -verkkoon liittyviä palveluja, palvelukirjastoihin liittyviä palveluja ja kirjastoaineiston määrän takaamista.

Kirjaston henkilökunnan jäsenet ovat osallistuneet alan kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen kokouksiin (IFLA, IASI, LIBER) ja pitäneet niissä esitelmiä. Ylikirjastonhoitaja on jäsenenä IFLAn (International federation of library associations and institutions) Multimedia round table -sektiossa sekä Euroopan neuvoston The new book economy -projektissa. Ylikirjastonhoitaja on jatkanut Opetuksen, tutkimuksen ja kulttuurin tietoyhteiskunta-neuvottelukunnassa sekä Kansallinen elektroninen kirjasto -ohjausryhmässä.

Kirjaston henkilökunnan työterveydestä ja jaksamisesta on huolehdittu mm. työpisteiden ergonomian tarkistuksella, säännöllisen työpaikkaliikunnan järjestämisellä ja yhteisten tavoitteiden ja työn laadun pohdinnalla.

Kai Ekholm, ylikirjastonhoitaja

Kaija Nygård, kirjastonhoitaja

Webmaster@library.jyu.fi

Päivitetty 22.1.1999